

Sygn. akt III A Ua 254/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Staśkiewicz (spr.)
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica SSA Elżbieta Kunecka
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku M. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 21 grudnia 2011 r. sygn. akt V U 1308/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że odwołanie oddala,

II. zasądza od wnioskodawczyni na rzecz strony pozwanej tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje kwotę 180,- zł.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 25 stycznia 2011 r. w ten sposób, że uwzględnił do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawczyni M. L. do okresów nieskładkowych okres od dnia 1 marca 1988 r. do dnia 28 lutego 1991 r., a dalej idące odwołanie oddalił.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Wnioskodawczyni, urodzona 20 lipca 1954 r., pobierała od dnia 6 czerwca 1980 r. rentę inwalidzką. Od dnia 25 marca 1983 r. pobierała rentę inwalidzką z tytułu choroby zawodowej. Od dnia 20 lipca 2000 r. wnioskodawczyni pobiera świadczenie zbiegowe, to jest pełną rentę i połowę emerytury.

Komisja Lekarska do spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia Nr (...)w O. orzeczeniem z dnia 14 lutego 1986 r. uznała istnienie konieczności stałej pielęgnacji i opieki dla córki wnioskodawczyni – K. L. urodzonej 25 lutego 1984 r. okresowo do dnia 28 lutego 1988 r. i organ rentowy decyzją z dnia 24 lutego 1986 r. podjął wypłatę dodatku pielęgnacyjnego na rzecz córki wnioskodawczyni od dnia 1 lipca 1985 r. na okres do dnia 30 marca 1986 r. Stwierdzono wówczas, że K. L. urodziła się z wadą refleksu moczu do układu moczowego oraz krótszą kończyną dolną. Schorzenia te wymagały ciągłej opieki i rehabilitacji i stałej obecności wnioskodawczyni, w celu dowożenia córki na leczenie, rehabilitację i wykonywaniu podstawowych czynności socjalnych, zważywszy przy tym na jej ówczesny wiek.

Decyzją z dnia 1 czerwca 1989 r. poinformowano wnioskodawczynię o nowej podstawie wymiaru renty, w decyzji tej wskazano również waloryzację dodatku pielęgnacyjnego dla córki K.. W kolejnych decyzjach z: dnia 14 lipca 1989 r., dnia 25 września 1989 r. i dnia 23 marca 1990 r. również wymieniany jest dodatek pielęgnacyjny na rzecz córki K..

Decyzją z dnia 27 lutego 1991 r. przyznano wnioskodawczyni rentę inwalidzką III grupy w związku z chorobą zawodową, przy czym zamieszczono w niej adnotację „brak zaświadczenia o dalszych uprawnieniach do dodatku pielęgnacyjnego córki K.”.

Decyzją z dnia 25 lutego 2009 r. organ rentowy uwzględnił wnioskodawczyni okres pobierania zasiłku pielęgnacyjnego na córkę K. od dnia 11 sierpnia 1987 r. do dnia 28 lutego 1988 r. na podstawie zaświadczenia wystawionego w dniu 23 października 2008 r. przez ZUS Oddział w O.. Decyzją tą ustalono staż ubezpieczeniowy wnioskodawczyni na 15 lat i 11 miesięcy okresów składkowych, 3 lata i 6 miesięcy okresów nieskładkowych i 5 miesięcy okresów uzupełniających – praca w gospodarstwie rolnym. Za 39 miesięcy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników wnioskodawczyni ma przyznane zwiększenie rolne.

W dniu 19 maja 2009 r. M. L. złożyła wniosek o zaliczenie jej do stażu pracy przedłużonego okresu opieki nad córką K. do 6 lat.

Organ rentowy decyzją z dnia 25 stycznia 2011 r. odmówił jej doliczenia okresu sprawowania opieki nad dzieckiem wymagającym dodatkowej opieki, podnosząc, że prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na córkę K. przysługiwało do lutego 1988 r. i brak jest dokumentów potwierdzających dalsze prawo do tego zasiłku.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawczyni jest uzasadnione.

Sąd Okręgowy wskazał, że z decyzji organu rentowego z: dnia 1 czerwca 1989 r., dnia 14 lipca 1989 r., dnia 25 września 1989 r. i dnia 23 marca 1990 r. wynika, że dodatek pielęgnacyjny na rzecz córki K. był nadal wypłacany. Dopiero w decyzji z dnia 27 lutego 1991 r. poddano w wątpliwość dalszą jego wypłatę z uwagi na brak zaświadczeń o dalszych uprawnieniach do wypłaty, czyli tą decyzją wstrzymano jego wypłatę. Wypłacanie tego świadczenia, wobec pojawiających się zaświadczeń o pogorszeniu zdrowia córki wnioskodawczyni, nie można uznać za pomyłkę organu rentowego.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawczyni prawo do przeliczenia wysokości jej emerytury przy uwzględnieniu dalszego, to jest od dnia 1 marca 1988 r. okresu pobierania dodatku pielęgnacyjnego na córkę K. do dnia 28 lutego 1991 r. Natomiast ewentualnie dalsze odwołanie wnioskodawczyni oddalił.

Organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie art. 7 pkt. 5 lit. „b” ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) przez uznanie, iż stan zdrowia K. L. w okresie od dnia 1 marca 1988 r. do dnia 28 lutego 1991 r. uzasadniał przyjęcie, że spełnione zostały przesłanki z tego przepisu warunkujące uwzględnienie spornego okresu jako nieskładkowego. Nadto

zarzucił naruszenie art. 233 kpc przez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz pominięcie dowodu z opinii biegłych na okoliczność ustalenia stanu chorobowego K. L. w spornym okresie.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania wnioskodawczyni, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Nadto wniósł o zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest zasadna.

W sprawie bezspornym jest, że okres od dnia 11 sierpnia 1987 r. do dnia 28 lutego 1988 r., w którym wnioskodawczyni sprawowała opiekę nad córką K. i pobierała z tego tytułu dodatek pielęgnacyjny, był okresem nieskładkowym.

Natomiast sporna kwestia sprowadzała się do ustalenia, czy okres od dnia 1 marca 1989 r. do dnia 28 lutego 1991 r. podlega zaliczeniu wnioskodawczyni do okresów nieskładkowych z tytułu opieki nad dzieckiem.

Zgodnie z art. 7 pkt. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) okresem nieskładkowym jest między innymi przypadający przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okres niewykonywania pracy - z powodu opieki nad dzieckiem: w wieku do lat 4 - w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie - bez względu na liczbę dzieci - do 6 lat (lit. „a”), na które ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny - dodatkowo w granicach do 3 lat na każde dziecko (lit. „b”).

Sąd Okręgowy przyjął, że skoro córka wnioskodawczyni w spornym okresie otrzymywała dodatek pielęgnacyjny, co potwierdzają w/w decyzje organu rentowego, to okres opieki nad nią podlega zaliczeniu do okresów nieskładkowych. Nadto wskazał, że brak jest podstaw do uznania, iż organ rentowy omyłkowo wypłacał w/w dodatek pielęgnacyjny.

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Sądu pierwszej instancji.

Przede wszystkim należy zauważyć, że w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wykładnia językowa art. 7 pkt 5b w/w ustawy nie pozostawia żadnych wątpliwości, iż przesłanką uznawania dodatkowego urlopu wychowawczego za okres nieskładkowy jest hipotetyczne spełnienie przez dziecko przesłanek do zasiłku pielęgnacyjnego, nie zaś rzeczywiste ustalenie uprawnień do takiego świadczenia, wyrażające się jego pobieraniem w tym czasie. Świadczy o tym w sposób wyraźny używane przez przepis sformułowanie o przysługiwaniu zasiłku na dziecko, co jest równoznaczne ze spełnieniem do niego warunków, a nie o pobieraniu zasiłku, co odpowiadałoby rzeczywistemu jego przyznaniu przez organ rentowy. Tymczasem dokumenty zgromadzone w sprawie świadczą, iż wnioskodawczyni w spornym okresie pobierała dodatek pielęgnacyjny na córkę K. w sposób nieuprawniony. Należy bowiem zauważyć, że wnioskodawczyni na podstawie decyzji organu rentowego z dnia 24 lutego 1998 r. pobierała dodatek pielęgnacyjny na córkę K. w okresie od dnia 1 lipca 1985 r. do dnia 28 lutego 1988 r. Przy czym świadczenie to było wypłacane w oparciu o: Orzeczenie Komisji Lekarskiej Do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia z dnia 14 lutego 1986 r., w którym stwierdzono istnienie okresowej konieczności stałej pielęgnacji i opieki innej osoby nad małoletnią córką K. oraz zaświadczenia o pogarszającym się stanie zdrowia córki K.. Takie zaświadczenia potwierdzają jedynie, iż stan zdrowa córki K. uzasadniał jej opiekę i pielęgnację jedynie do końca lutego 1988 r. Natomiast po tej dacie brak jest już dokumentów potwierdzających istnienie konieczności dalszej nad nią opieki i pielęgnacji. Oznacza to, że wypłacanie wnioskodawczyni w dalszym okresie dodatku pielęgnacyjnego na córkę K., to jest od dnia 1 marca 1988 r. do dnia 28 lutego 1991 r., było nieuprawnione.

Tym bardziej, że sama wnioskodawczyni w odpowiedzi na apelację organu rentowego dołączyła dokument medyczny z dnia 26 sierpnia 1988 r., z którego wynika, że córka K. podczas pobytu szpitalnego na terenie Niemiec przeszła operację dróg moczowych, po której nastąpiła poprawa jej stanu zdrowia i w konsekwencji nie było już potrzeby

sprawowania nad córką K. stałej opieki i pielęgnacji. Zatem dowód ten dodatkowo potwierdza, że w spornym okresie wnioskodawczyni pobierała dodatek pielęgnacyjny w sposób nieuprawniony.

Reasumując, należy stwierdzić, że wnioskodawczyni nie przedstawiła dokumentów medycznych potwierdzających, iż w spornym okresie istniała konieczność sprawowania stałej opieki i pielęgnacji nad córką K. i tym samym nie wykazała uprawnień do pobranego w w/w okresie dodatku pielęgnacyjnego. Oznacza to, że w/w dodatek pielęgnacyjny był jej wypłacany w sposób nieuprawniony i w związku z tym okres ten nie może zostać zaliczony do okresów nieskładkowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny w punkcie I wyroku na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że odwołanie oddalił i w punkcie II w oparciu o art. 98 kpc i § 12 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2005 r. Nr 11, poz. 15) zasądził od wnioskodawczyni na rzecz organu rentowego kwotę 180,- zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.